

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK IN HET KADER VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

**basisschool John F. Kennedy, locatie Zuidendijk
peuterspeelzaal Plons**

Plaats : Dordrecht
BRIN nummer : 18RJ|C3
LRKP nummer : 152007088
Onderzoeksnummer : 287689
Datum onderzoek : 5 april 2016 (152007088) en 5 april 2016 (18RJ|C3)
Datum vaststelling : 20 juni 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
	BIJLAGE 1 OORDELEN	13

1 INLEIDING

Op 5 april 2016 heeft de inspectie peuterspeelzaal Plons en basisschool John F. Kennedy, locatie Zuidendijk onderzocht. Het onderzoek is gedaan vanwege het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve). De inspectie monitort in 2013 en 2015 de kwaliteit van vve in de 37 grote gemeenten (G37). Vve is bedoeld voor jonge kinderen die onvoldoende zijn toegerust voor een soepele instroom in groep 3 van het basisonderwijs, waardoor zij grote kans lopen om achterop te raken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie beoordeeld met een set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de vve-locaties op belangrijke onderdelen vve van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op:

- De voorwaarden voor vve
- De ouders
- De kwaliteit van de educatie:
 - Het vve-programma, zoals dat wordt aangeboden
 - Het pedagogisch klimaat
 - Het educatief handelen
- De ontwikkeling, zorg en begeleiding
- De kwaliteitszorg
- De doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool
- De resultaten van vve

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Analyse van de door de locatie ingevulde digitale vragenlijst.
- Analyse van documenten en gegevens over de locatie die de inspectie voorafgaand aan het onderzoek heeft opgevraagd.
- Vve-locatiebezoek, waarbij:
 - documenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
 - enkele groepsbezoeken zijn uitgevoerd. Deze vve-bezoeken vonden plaats in de ochtendgroep op de peuterspeelzaal en in twee groepen 1-2 op de basisschool;
 - gesprekken met de directie, enkele ouders, de pedagogisch medewerkers en leerkrachten, de intern begeleider en HBO-coach en een vertegenwoordiging van het bestuur zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader vve 2010. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op nagenoeg alle aspecten op orde is. Enkele aspecten, voornamelijk waar het gaat om de doorgaande lijn en de kwaliteitszorg, zijn als goed beoordeeld. De bezetting in de kleutergroepen vormt echter een groot knelpunt.

Totaalbeeld

Peuterspeelzaal Plons (de voorschool) en basisschool John F. Kennedy, locatie Zuidendijk (de vroegschool) zijn beide gehuisvest in een gloednieuw en aantrekkelijk gebouw. Dit draagt zeker bij aan een goede invulling van vve, maar een grotere bijdrage wordt geleverd door alle betrokkenen, die groot belang hechten aan een kwalitatief goede start voor alle kinderen en doelgroepkinderen in het bijzonder. Beide locaties hebben de intentie om resultaatgericht te willen werken en ambitieuze doelen te stellen aan het eigen handelen, aan de opbrengsten van vve en aan de tevredenheid van alle betrokkenen. Het gevoerde beleid is op alle vlakken terug te zien: er is sprake van een goede planning van activiteiten, het aanbod is verder verfijnd, de pedagogisch medewerkers en leerkrachten zijn planmatig bezig met vve en de zorg voor interne kwaliteit is goed zichtbaar en wordt nagestreefd door alle betrokkenen.

Daar staat tegenover dat de bezetting in de kleutergroepen op de vroegschool een ernstige tekortkoming vertoont. Dit werd ook al tijdens het vorige vve-onderzoek op de school geconstateerd.

Toelichting

In eerdere rapporten van vve-onderzoeken op deze voor- en vroegschool en in het waarderingskader vve op de website van de Inspectie van het Onderwijs staan uitgebreide toelichtingen op de beoordeelde aspecten en indicatoren. In onderstaande toelichting wordt volstaan met een toelichting op goede praktijken, verbeterpunten of belangwekkende ontwikkelingen.

Conditie

De Dienst Gezondheid en Jeugd heeft de voorschool in november 2015 geïnspecteerd. Daarbij zijn de voorwaarden voor voorschoolse educatie positief beoordeeld. Deze oordelen zijn in dit onderzoek geverifieerd en overgenomen.

Ouders

Het ouderbeleid op de voor- en vroegschool is voldoende uitgewerkt. De voor- en vroegschool vinden het jammer dat slechts een beperkt deel van de ouders

deelneemt aan of gebruik maakt van de aangereikte mogelijkheden, waaronder themabijeenkomsten. Daarom gaan zij na welke belemmeringen er zijn bij ouders om niet (regelmatig) te verschijnen en hoe deze samen aangepakt kunnen worden. Inmiddels is een vragenlijst uitgezet onder de ouders. De resultaten hiervan zullen worden gebruikt om de ouderbetrokkenheid een impuls te geven.

Om ouders te stimuleren om ook thuis met ontwikkelingsgerichte activiteiten bezig te zijn, wordt een themaboekje uitgereikt. Het programma van het komende thema wordt uitgebreid behandeld en ouders worden op een prettige manier aangespoord om de activiteiten thuis ook echt te doen. De ouders met wie is gesproken zijn allen tevreden over de wijze waarop de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten hen informeren over de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers en leerkrachten 1-2 zijn goed bereikbaar en altijd bereid om over hun kinderen te praten. Daarbij geven de ouders ook aan dat zowel de voor- als de vroegschool wel heel veel weten over de ontwikkeling van hun kinderen.

Kwaliteit van de uitvoering van vve

De voor- en de vroegschool werken met een vve-programma, aangevuld met specifieke aanpakken en materialen. Er zijn doelgerichte plannings aanwezig die laten zien hoe aanbod, afstemming en eventuele zorg zijn ingericht. De kinderen worden ondersteund en begeleid in hun ontwikkeling. In zowel de zaal als in de lokalen zijn zij op een prettige manier bezig met de werkjes en de opdrachten. De pedagogisch medewerkers en leerkrachten zijn gericht bezig met de kinderen, luisteren en bieden hen voldoende ruimte om zich te uiten. De nadruk wordt vooral gelegd op de taalontwikkeling. Op een natuurlijke manier maken zij de kinderen duidelijk dat zij hoge verwachtingen van hen hebben. Er zijn voldoende mogelijkheden om aan bepaalde kinderen uitdagender opdrachten te geven.

De inspectie constateert dat de leerkrachten op zeer beperkte schaal een beroep kunnen doen op extra handen in de klas. In de grote kleutergroepen (tussen de 27 en 29 leerlingen) zetten zij alle zeilen bij om alle leerlingen een geschikt aanbod te geven, maar komen zij niet altijd toe aan de afspraken die er zijn omtrent een extra taalaanbod en het voldoende stimuleren van de (mondelijke) taalontwikkeling. In hoofdstuk 3 van dit rapport heeft de inspectie een verbeterafspraken met betrekking tot dubbele bezetting opgenomen. Ook geeft de school aan dat er met ingang van volgend schooljaar waarschijnlijk een vierde kleutergroep zal worden geformeerd.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

De voor- en vroegschool slagen erin om voldoende extra hulp te bieden aan kinderen voor wie dat noodzakelijk wordt geacht. Gelet op de beperkte 'extra handen' op de vroegschool, is dit zeker een verdienste van de leerkrachten 1-2. Er wordt gewerkt met tutormomenten en zogenoemde bliksemhulpplannen en hulpplannen met een langduriger karakter. De extra hulpactiviteiten zijn op beide locaties ingeroosterd en worden consequent uitgevoerd en geëvalueerd, waarna vervolgstappen kunnen worden genomen. Door effectief gebruik te maken van de dag- en weekplanning en van het observatie- en registratiesysteem is voor de pedagogisch medewerkers, leerkrachten en ouders duidelijk hoe de kinderen zich ontwikkelen op alle relevante gebieden. Op beide locaties wordt gebruik gemaakt van landelijk genormeerde peuter- en kleutertoetsen. De ouders met wie is gesproken en die ervaring hebben met zorg en begeleiding, zijn tevreden over de aanpak en communicatie van de pedagogisch medewerkers en leerkrachten hierover.

Voor kinderen van wie wordt ingeschat dat externe zorgverleners betere zorg kunnen bieden, zijn er voorzieningen getroffen. De samenwerking verloopt echter niet altijd even soepel, zo werd ook al in het vorige onderzoek gemeld.

Kwaliteitszorg

Om de gerealiseerde kwaliteit van de uitvoering van voor- en vroegschoolse educatie te behouden, is voor beide locaties een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Dit document is tot stand gekomen in samenwerking met de direct betrokkenen van voor- en vroegschool. De geobserveerde praktijk sluit naadloos aan op de beschreven kwaliteit. Het verdient echt aanbeveling om systematischer dan nu gebeurt te bepalen en vast te leggen wat alle inspanningen opgeleverd hebben; de evaluatie van vve gebeurt nu wel impliciet, maar biedt nog geen mogelijkheden om de ontwikkeling over meerdere jaren te bezien of om bepaalde trends in kaart te brengen.

Vermeldenswaard is de wil op alle niveaus om steeds beter te worden en daarmee kwalitatief steeds betere voor- en vroegschoolse educatie te bieden; leiding van voor- en vroegschool, intern begeleider en HBO-coach en pedagogisch medewerkers en leerkrachten 1-2 spannen zich hier zichtbaar voor in.

Doorgaande lijn

De doorgaande lijn tussen voor- en vroegschool is duidelijk waarneembaar. Voor veel ouders komt het dan ook als een verrassing dat zij hun kind 'officieel' moeten inschrijven in groep 1 na anderhalf jaar peuterspeelzaal.

Naast de warme overdracht voor alle kinderen is ook de afstemming van het aanbod goed te noemen. Versterking van de doorgaande lijn is nog mogelijk door bijvoorbeeld de pedagogisch medewerkers en leerkrachten bij elkaar te laten kijken om zicht te krijgen op elkaars pedagogisch-educatief handelen. Dit is één van de speerpunten voor de komende periode en wordt nog nader uitgewerkt. De lijnen tussen voor- en vroegschool zijn kort en er vindt veel overleg plaats. Ook zijn er gezamenlijke scholingsmomenten, studiedagen en activiteiten.

Opbrengsten

De vroegschool maakt gebruik van landelijk genormeerde kleutertoetsen. De resultaatafspraken die door de gemeente Dordrecht over de opbrengsten van vve zijn gemaakt, hebben echter nog geen formeel karakter. Het aantal kleuters dat een jaar langer in groep 1-2 doorbrengt, ligt onder het landelijk gemiddelde van 12 procent.

3 CONCLUSIE

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op peuterspeelzaal Plons en basisschool John F. Kennedy, locatie Zuidendijk grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de vve-locatie op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent.

Zoals eerder gemeld, zijn er op basisschool John F. Kennedy, locatie Zuidendijk kleutergroepen van tussen de 27 en 29 kleuters. De leerkrachten van deze groepen kunnen op zeer beperkte schaal 'extra handen in de klas' inzetten. Om de voor- en vroegschoolse educatie optimaal uit te voeren waar het gaat om aanbod, extra taalonderwijs en planmatige en doelgerichte extra hulpactiviteiten, is vereist dat er minimaal tien uur per week twee leerkrachten (of een leerkracht en een onderwijsassistent) per groep aanwezig zijn (zie ook het convenant 'Focus op Vroegschoolse Educatie'). Ook kan de vroegschool ervoor kiezen om met kleinere groepen te werken (maximaal zestien kleuters). In dat geval volstaat één leerkracht. Hoewel de vroegschool voornemens is om met ingang van volgend schooljaar een vierde kleutergroep te formeren, zullen er waarschijnlijk ook dan toch groepen van meer dan zestien kleuters ontstaan.

Daarom heeft het onderzoek aanleiding gegeven voor het maken van de volgende afspraak:

De Inspectie van het Onderwijs verzoekt het bestuur van de John F. Kennedyschool, locatie Zuidendijk om aan te geven hoe de dubbele bezetting in de kleutergroepen gegarandeerd wordt volgens de richtlijnen van het convenant 'Focus op Vroegschoolse Educatie'.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In de onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig
Deze kwalificatie geeft aan dat er écht iets verbeterd dient te worden.
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn wenselijk
Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. Voldoende
4. Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen
Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat andere voor- en/of vroegscholen hiervan kunnen leren.

Plons

Condities		1	2	3	4
A0.1	Er is een recent GGD-rapport beschikbaar			•	
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximumeisen (voorschool)			•	
A3	Beroepskracht - kind ratio ("dubbele bezetting")			•	
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			•	
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.2	Alle beroepskrachten zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding)			•	
A5.3	Alle beroepskrachten spreken voldoende Nederlands			•	
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid			•	
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake			•	

Ouders		1	2	3	4
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			•	
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool			•	
B6	Informereren over de ontwikkeling van hun kind			•	
B7	Rekening houden met thuistaal			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning				•
C1.3	Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd				•
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol				•
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen				•
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen				•
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind				•
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend				•
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd				•
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd				•
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen				•
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken				•
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief				•

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen				•

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			•	
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind			•	
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool				•
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig			•	
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve			•	
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen				•
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool				•
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht				•
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd				•

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd			•	

basisschool John F. Kennedy, locatie Zuidendijk

Conditie's		1	2	3	4
A3	Beroepskracht - kind ratio ("dubbele bezetting")		•		
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid			•	
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake			•	
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			•	
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool			•	
B6	Informereren over de ontwikkeling van hun kind			•	
B7	Rekening houden met thuistaal			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning				•
C1.3	Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd				•
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd				•
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/ leerkrachten is respectvol				•
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen				•

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen				•
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind				•
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend				•
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd		•		
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd				•
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen				•
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken				•
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief				•
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen				•

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			•	
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind			•	
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool				•
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig			•	
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve			•	
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen				•
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	
E6	In de kwaliteitszorg van de vroegschool wordt ook specifiek naar vve gekeken				•

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool				•
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht				•
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd				•
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd			•	

Opbrengsten van vve		1	2	3	4
G3	Verlengde kleuterperiode			•	